

Pareiškimas

Pareiškimas dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo *Data Protection Commissioner / Facebook Ireland Limited, Maximillian Schrems, C-311/18*

Priimta 2020 m. liepos 17 d.

Europos duomenų apsaugos valdyba priėmė šį pareiškimą:

Europos duomenų apsaugos valdyba (toliau – EDAV) palankiai vertina Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) sprendimą, kuriuo pabrėžiama pagrindinė teisė į privatumą, kai asmens duomenys perduodami į trečiąsias valstybes. Šis ESTT sprendimas yra labai svarbus. EDAV atkreipė dėmesį į tai, kad ESTT pripažino negaliojančiu Sprendimą 2016/1250 dėl ES ir JAV „privatumo skydo“ užtikrinamos apsaugos tinkamumo, ir į tai, kad ESTT pripažino galiojančiu Komisijos sprendimą 2010/87 dėl sutarčių standartinių sąlygų, nustatytų asmens duomenų perdavimui trečiosioms šalims.

EDAV ESTT sprendimą aptarė savo 34-ojoje plenarinėje sesijoje, vykusioje 2020 m. liepos 17 d.

Kalbant apie „**privatumo skydą**“, EDAV pabrėžia, kad ES ir JAV turėtų sukurti išsamią ir veiksmingą sistemą, kuria būtų užtikrinta, kad asmens duomenų apsaugos lygis JAV iš esmės būtų tapatus ES užtikrinamam lygiui, laikantis ESTT sprendimo.

EDAV jau anksčiau yra nustačiusi keletą pagrindinių „privatumo skydo“ trūkumų, ir ESTT šiais trūkumais grindžia savo sprendimą paskelbti jį negaliojančiu.

EDAV savo ataskaitose dėl „privatumo skydo“ metinių bendrų peržiūrų abejojo, kad taikant JAV teisės aktus laikomasi duomenų apsaugos principų, susijusių su reikalingumu ir proporcingumu¹.

¹ Žr. EDAV, *EU-U.S. Privacy Shield - Second Annual Joint Review report*, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/eu-us-privacy-shield-second-annual-joint-review-report-22012019_en; ir EDAV, *EU-U.S. Privacy Shield - Third Annual Joint Review report*, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/eu-us-privacy-shield-third-annual-joint-review-report-12112019_en.

EDAV ketina ir toliau imtis konstruktyvaus vaidmens užtikrinant transatlantinio asmens duomenų perdavimo saugumą, siekdama naudoti EEE piliečiams ir organizacijoms, ir yra pasirengusi Europos Komisijai teikti pagalbą ir rekomendacijas, siekdama padėti Komisijai kartu su JAV sukurti naują sistemą, visiškai atitinkančią ES duomenų apsaugos teisę.

Nors **standartinės sutarčių sąlygos** tebegalioja, ESTT pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad jomis praktiškai būtų išlaikytas apsaugos lygis, iš esmės lygiavertis BDAR užtikrinamam lygiui, atsižvelgiant į ES chartiją. Svarstant galimybę nustatyti standartinės sutarčių sąlygas, atsakomybė už vertinimą, ar valstybės, į kurias perduodami duomenys, teikia tinkamą apsaugą, pirmiausia tenka duomenų eksportuotojui ir duomenų importuotojui. Atlikdamas tokį išankstinį vertinimą duomenų eksportuotojas (prireikus, padedamas duomenų importuotojo) turi atsižvelgti į standartinių sutarčių sąlygų turinį, konkrečias perdavimo aplinkybes ir teisinę tvarką, taikomą duomenų importuotojo valstybėje. Teisinė tvarka turi būti tikrinama atsižvelgiant į BDAR 45 straipsnio 2 dalyje pateiktą neišsamų aspektų sąrašą.

Jeigu iš šio vertinimo rezultatų matyti, kad duomenų importuotojo valstybė iš esmės neužtikrina lygiavertio apsaugos lygio, duomenų eksportuotojas gali svarstyti galimybę į standartinės sutarčių sąlygas įtraukti papildomas priemones. EDAV toliau vertina, kas galėtų sudaryti tas papildomas priemones.

ESTT sprendime taip pat primenama, jog svarbu, kad duomenų importuotojas ir duomenų eksportuotojas vykdytų įpareigojimus, jiems nustatytus standartinėmis sutarčių sąlygomis, visų pirma, kad jie vykdytų informacijos teikimo įpareigojimus, susijusius su duomenų importuotojo valstybės teisės aktų keitimu. Kai tų sutartinių įpareigojimų nesilaikoma arba negali būti laikomasi, duomenų eksportuotojas pagal standartinės sutarčių sąlygas privalo sustabdyti perdavimą, nutraukti standartinių sutarčių sąlygų taikymą arba pranešti savo kompetentingai priežiūros institucijai, jeigu ketina tęsti duomenų perdavimą.

EDAV atkreipia dėmesį į priežiūros institucijoms suteiktus įgaliojimus sustabdyti arba uždrausti duomenų perdavimą į trečiąją valstybę pagal standartinės sutarčių sąlygas, jeigu, kompetentingos priežiūros institucijos nuomone ir atsižvelgiant į visas to perdavimo aplinkybes, tų standartinių sutarčių sąlygų nesilaikoma arba negali būti laikomasi toje trečiojoje valstybėje ir perduodamų duomenų apsaugos neįmanoma užtikrinti kitomis priemonėmis, visų pirma tais atvejais, kai duomenų valdytojas arba tvarkytojas pats nesustabdė arba nenutraukė duomenų perdavimo.

EDAV primena, kad yra paskelbusi gaires dėl nukrypti leidžiančių nuostatų pagal BDAR 49 straipsnį²; ir kad tokios nukrypti leidžiančios nuostatos turi būti taikomos kiekvienu konkrečiu atveju.

EDAV ESTT sprendimą vertins išsamiau ir suinteresuotiesiems subjektams pateiks daugiau aiškinamosios informacijos bei rekomendacijų dėl asmens duomenų perdavimo į trečiąsias valstybes priemonių naudojimo pagal ESTT sprendimą.

EDAV ir jos Europos priežiūros institucijos yra pasirengusios, kaip nurodo ESTT, visoje EEE užtikrinti nuoseklumą.

Europos duomenų apsaugos valdybos vardu

Pirmininkė

(Andrea Jelinek)

² 2018 m. gegužės 25 d. Europos duomenų apsaugos valdybos gairės Nr. 2/2018 dėl leidžiančių nukrypti nuostatų pagal Reglamento (EB) 2016/679 49 straipsnį, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_lt.pdf, p. 3.